

2020-10-26

Till

Miljödepartementet
Regeringskansliet

Remissvar över promemoria Kommunalt ansvar för insamling och materialåtervinning av returpapper (Diariennr. M2020/01079/Ke)

Förbundet Norrbottens Kommuner är en intresseorganisation som ägs av de fjorton kommunerna i Norrbotten. Förbundet är inte formellt utsedd som remissinstans men har valt att avge yttrande eftersom frågan är betydelsefull för samtliga kommuner i länet.

Norrbottens Kommuner avstyrker förslaget i sin helhet och motsätter sig ett avskaffat producentansvar för returpapper enligt föreslagen promemoria. Samråd har skett med kommuner och Region Västerbottens samrådsgrupp Avfall.

Norrbotten Kommuner stödjer fullt ut Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Avfall Sveriges yttrande.

Ärendebeskrivning

Den 23 april meddelade regeringen att de genom förordningsförändringar avser att förändra insamlingsansvaret för returpapper från att vara ett ansvar för producenterna till att bli ett ansvar för landets kommuner. Den 1 juli kompletterades detta med ett remissförfarande och en promemoria "Kommunalt ansvar för insamling och materialåtervinning av returpapper" med sista svarsdatum 30 oktober.

SKR och Avfall Sverige har reagerat kraftigt på förslagen i promemorian och i deras expertyttrande till regeringen framgår tydligt en rad argument varför förslagen måste avstyrkas.

Yttrande

Norrbottens Kommuner menar att Polluter Pays Principle (PPP) har varit och är fortsättningsvis en viktig princip för förorenarens betalningsansvar alltsedan FN:s klimatmöte i Rio de Janeiro år 1992. Sverige har alltid ansett detta vara en viktig princip, eftersom den rätt reglerad och rätt tillämpad ålägger förorenaren ett operativt och finansiellt ansvar för de föroreningar som orsakas av de produkter som producenten sätter på marknaden. Att ta bort producentansvaret

för returpapper innebär en nedmontering av PPP och står i kontrast till regeringens ambitioner att driva på mot en cirkulär ekonomi. Förbundet anser det anmärkningsvärt att Miljödepartementet skriver i promemorian att producentansvaret spelat ut sin roll. Norrbotten Kommuner menar tvärt emot promemorian att det i en cirkulär ekonomi är oerhört viktigt att förorenaren betalar och har ansvaret för helheten.

Förbundet är mycket orolig när miljödepartementet är redo att ta bort PPP principen med ekonomiska argument för returpappersbranschen. Vad händer när nästa bransch ser en negativ trend och hävdar att de inte har ekonomi för att sköta insamlingen? Kommer då nästa producentansvar att plockas bort och hamna på kommunerna?

Norrbottens Kommuner är tydlig i sin uppfattning att om regeringen upphäver producentansvaret krävs flera års längre omställningstid än det nu planerade samt en statlig finansiering till kommunerna. Kommunerna belastas redan nu felaktigt av kostnader för hanteringen av icke utsorterat returpapper i restavfallet. Norrbottens Kommuner menar att dessa kostnader kommer att öka markant med det nya förslaget och för redan hårt ekonomiskt ansträngda kommuner är enda alternativet skattehöjningar. Återigen drabbas medborgare i mindre glesa kommuner i norra Sverige.

Vidare ifrågasätter Norrbottens Kommuner analysen i promemorian om kommunernas möjlighet att finansiera det kommande ansvaret för insamlingen. Flera av analyserna bygger på antaganden som förbundet finner främmande för en kommun i norra Sverige. Bland annat sägs det att kostnaden för en kommun i snitt kommer att hamna på 100 kr/hushåll. För en kommun i norra Sverige ligger kostnaden på 350 kr per hushåll. I promemorian görs också bedömningen att insamlingen inte nödvändigtvis blir dyrare i glesbygd och att geografiska faktorer kan vara underordnade konkurrensförhållanden vilket förvånar. Erfarenheten är i stället att konkurrensen i glesbygdskommuner är minimal med få om ens någon anbudsgivare. Förbundet kräver att en fördjupad konsekvensutredning måste göras vad förslaget innebär för alla kommuner, stora som små, täta som glesa.

Sammantaget hänvisar förbundet till Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Avfall Sverige och deras yttrande vilket Norrbottens Kommuner helt instämmer med.

Avslutningsvis som politisk företrädare för samtliga kommuner är min starka förhoppning att medborgare och kommuner i Norrbotten likaväl som övriga Sverige ska ges likvärdiga förutsättningar avseende kostnader för insamlingssystem och att kunna uppnå en cirkulär hållbarhet.

För Norrbottens Kommuner

Claes Nordmark
ordförande